

VURGUNUN BİR BAŞKA BOYUTU

İLAÇ İTHALATI

Ecz. Levent KAMACIK (*)
Ecz. Engin DÜNYAOĞULLARI (**)

Bilindiği gibi Türkiye'de 28.12.1984 tarihli kararname ile ilaç sanayine yönelik bazı yeni düzenlemeler getirildi.

1984 tarihli ve kamuoyunda Serbest Fiat Kararnamesi diye bilinen bu uygulamada, ilaç sanayicileri tam tersini söylese de ilaç firmalarının yeni fiat almaları kolaylaştırıldığı gibi yine yabancı ilaç ithalatına da bazı kolaylıklar getirilmişti.

Dönemin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı ilaç ithalatına getirilen kolaylıkların gerekçesini açıklarken, "ilaç ithalatı ile ve oluşacak serbest rekabet ortamında ilacın bulunamama halinin ortadan kalkacağı ve ilaç firmalarının ilaç ithalatı ile denetim altına alınacağını ve hatta ilaç fiatlarının yükselmesinin önleneceğini" öne sürüyordu.

Dönemin bakanının bu gerekçesinin a'dan z'ye kadar amaçlanan sonuca ulaşamayacağını o dönemlerde belirtmiş ve ülkemizde kurulu teknolojide üretilen ve üretilebilecek ilaçların ithalatının yasak olması gerektiğini, yüksek teknoloji gerektiren veya kullanımının düşük olması nedeniyle Türkiye'de üretildiği takdirde maliyeti yüksek olabilecek yaşamsal önem taşıyan ilaçların devlet tarafından ithal edilmesi gerektiğini savunmuşuk.

Haklılığımızı yine zaman kanıtladı ve yine is-

(*) İzmir Eczacı Odası Başkanı

(**) İzmir Eczacı Odası Yönetim Kurulu Sayman Üyesi

İLAÇ DOSYASI

temezdik ama biz haklı olduk.

Bugün Türkiye'de genel ithalat furyasında sağlığın alet edildiği bir ithal ilaç vurgunu, karmaşası yaşanmaktadır.

Türkiye'de tekelleşmekte olan belli başlı yerli ve çok uluslu ilaç firmalarının sesi İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası "101 soru 101 cevap" adlı yayınlarında her zaman olduğu gibi yine "doğruyu söylememek" ilkesinden yola çıkarak 39. sorularında "dışarıdan getirilen ilaçlar hangileridir" diye sormakta ve yanıtlamaktadırlar; "Bunlar, bazı serum ve aşılar, kanser ilaçları, yerli üretim için teknolojik hazırlıklar tamamlanıncaya kadar halk sağlığına bir an önce sunulması amacıyla geçici olarak dışarıdan alınmasına izin verilen ilaçlardır."

Öncelikle böylesine a'dan z'ye kadar gerçekte ilgisi olmayan bir yanıtta "halk sağlığı" nı kullanmak yanıtın tiksindirici havasına neden olmakta ve de "101 soru 101 cevap" ile kamuoyunun en çok bilmek istediği ilaçla ilgili bilgileri sayısız bilgi ve belge (!) ile sunan sağlık taciri işverenlerin kamuoyuna ne tür bilgi vermek istediğini de ortaya koymaktadır.

Her ne kadar teknolojik hazırlıklar tamamlanıncaya değin halk sağlığına bir an önce sunulması amacıyla geçici olarak dışarıdan ilaç alındığı iddia ediliyorsa da, ülkemizde üretilen Timosol'un Timoptic olarak, Fenilefrin'in Prefrin olarak, Onadron'un Dexasine olarak, ithal edilmesinin o zaman anlamı nedir? Ya da

anlamsız bir anlam için ilaç işverenleri ne söyleyeceklerdir?

İlaç ithalatına getirilen kolaylıklar önce Türkiye'de üretilen ve üretilebilecek olan farmasötik formların aşağıdaki tablodan da görülebileceği üzere, olduğu gibi ve farklı olarak kullanıma sunulmasına neden olmuştur.

İTHAL MÜSTAHZAR ADI	FIYATI TL.	YERLİ EŞDEĞERİ MÜSTAHZAR ADI	FIYATI TL.
Timoptic %05 5ml	10.931	Timosol %05 10 ml	3.280
Prefrin 15ml	3.839	Fenilefrin 10 ml	1.200
Dexa-Sine 5ml	8.883	Onadron 10 ml	1.028

Yine ilaç ithalatına getirilen kolaylıklar Türkiye'deki İlaç Endüstrisi'nin üretime uygun tesisleri olduğu halde, ilacın olduğu gibi yurt dışındaki ana firmadan Türkiye'deki çokuluslu temsilcisine gönderilmesini doğurmuş ve sonuçta ilacın sadece karton kutusunun ülkemizde yapılmasına neden olmuştur.

Aşağıdaki tablo bunun çok genel bir çerçevesidir.

Müstahzar Adı	İthal Edildiği Yer	Türkiyede Yapılan Bölümü
ROCEPHIN Roche	İsviçre	Dist.su + karton kutu
ZINACEF Glaxo	İngiltere	Dist.su + karton kutu
PIPRIL Eczacıbaşı	ABD	Dist.su + karton kutu
FORTUM Glaxo	Yunanistan	Dist.su + karton kutu

Bu tablonun incelenmesinde enteresan bazı noktalar da ortaya çıkmaktadır. Gerek Roche tarafından İsviçre'den gerek Glaxo tarafından İngiltere'den ve Yunanistan'dan, olduğu gibi ülkemize getirilen ilaçlar bu firmaların yabancı ülkelerdeki ana firmalarından ithal edilmekte, olan ise yine halk sağlığına olmaktadır.

Bu ilaçların Türkiye'de yeterli teknolojinin olmadığı varsayılarak getirildiği öne sürüldüğünde Eczacıbaşı'nın ithal ettiği Pipril adlı ilaç yine iddiayı çürüten örnek olarak ortaya çıkmaktadır. Eczacıbaşı'nın ABD'den ithal ederek Türkiye'de karton kutusunu yaptığı Pipril, bir başka yerli firma; Mustafa Nevzat tarafından Piprasin ve Deva tarafından Pirasilin adı altında İstanbul'da üretilebilmektedir.

Kaldı ki dünyadaki benzerlerinden teknolojik yönde eksiği olmadığını iddia eden İlaç Sanayinin Yunanistan'dan ilaç ithal etmesinin nedeni teknolojik gerilik

değil ise nedir?

İlaç ithalatını sağlayan kararname doğrultusunda yapılan ithalattaki denetimsizlik ve bu denetimsizliğin getirdiği başıboşluk sonuçta aynı etken maddesi aynı miktarda içeren eşdeğer ithal ilaçlarda bile çok büyük fiyat farklılıklarının oluşmasını doğurmaktadır. Çaresizliğin son noktasında herşeyin gözardı edilip umut peşinde koşulan kanser hastalığı ilaçlarında aşağıdaki tablodaki görülen farklılığın oluşması "halk sağlığı"nın sömürülmesinin en belirgin bir başka örneğidir.

Etken Madde	Müstahzar Adı	Ambalaj Formu	Fiyatı TL.
Tamoxifen	Nolvadex	10mg x 30 tb.	24.761
"	Tamoplex	10mg x 30 tb.	19.237
"	Tadex	10mg x 30 tb.	18.602
"	Tamofen	10mg x 30 tb.	9.830

Eğer bu ilaçların biyoyararlanımlarının farklı olduğu, ucuzunun pahalısından kalitesiz olduğu iddia edilecekse bu Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın, tedaviye yetersiz yanıt veren ve kalitesiz ilaca izin verdiğinin göstergesi olacaktır ki böylesine bir savunmanın kısaca tanımlaması "kaş yaparken göz çıkarmak" olabilir.

1984 kararname ile oluşan ilaç ithalatı kolaylığı, üretim girdilerinin sıfır olması nedeniyle ulusal ekonomiye hiçbir katkıda bulunmadığı gibi gereksiz döviz kaybını da peşinde sürüklemekte ve tedavi hizmetlerinde ilaç karmaşasını da yaratmaktadır. Kaldı ki ithal ilaçların çok pahalı olması hastanın alım gücünü aşan reçete bedelleri yaratmakta, alınamayan reçeteler ise resmi kurumlarca ödenecek biçime getirilerek devlet bütçesinin yetersiz sağlık payının, sağlıksızlığın finansmanında kullanılmasına neden olmaktadır.

Tüm bu açıklamalar ve tablolar İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası'nın doğruyu söylemediğini, bilgi ve belgeleri özetleyerek kamuoyuna sundukları yanıtların tarafsız bilgi ve belgelere dayanmadığını göstermektedir.

İlaç İşverenlerinin kendilerini haklı çıkarmak için başvurdukları bu yöntem ve sonuçlarının tarafımızca herhangi bir değeri olmaması ve onların bu tavırlarına alışık olmamıza rağmen konuyu bu biçimde inceleyerek yayınlamaya değer bulmamızın nedeni sadece ve sadece "halk sağlığı"na verdiğimiz gerçek önem ile rehabetin hoşluğundaki hayalilerin dikkatini bir kez daha çekebilmektedir.

EL ELE

Ecz. Arzu VARICI (*)

Mesleğimizin bizden çözmemizi istediği bir yağın sorunları var. Hangi birinden başlasak diye düşünüyorum da, önemli olan istekli olmamız, herhangi bir noktadan "birlik olup" sorunların üzerine gitmemiz...

Üç beş kişi bile olsak mesleğimizi eski itibarlı günlerine kavuşturmak için çabalayalım dostlar! Bu saygınlığın kazanılması tabii ki bizlerin tutumlarına bağlı. En basitinden; naftalin mevsiminde çoğunluk eczanelerin kapısında güneşin altında, ağızları açık naftalin çuvallarını görüyoruz. Öncelikle hava ve ısı ile etkinliğinin azaldığını gözardı etmememiz gerekir. Halk nasılsa naftalini eczaneden alacağını biliyor. Ben hiçbir reklam yapmadan, çuvalları kapılara taşımadan rahatça müşterilerime naftalin verebildim. Mesleğimizi esnaflıkla karıştırmayalım, lütfen!

Ayrıca pırl pırl olması gereken camlarımızda saçma sapan bir yağın reklam niteliğini taşıyan kağıt parçacıkları boy gösteriyor. Yok "lens ilaçları bulunur", yok efendim "gece işemelerine son" gibi falan filanla dolaşan camların önüne geçip geceleri nöbetçi eczanenin adını adresini öğrenebilmeye çabalıyor hastalar, tabii ki lütfedip adresler asılmışsa veya okunaklı yazılmışsa... Lens ilaçları ilaç olduklarına göre tabii ki eczaneden temin edilebilecek. Bunlarla camları doldurarak, eczanelere girince hastaların içini karatmaya gerek yok bence! "İlaç sadece eczanede eczacı tarafından verilir" sloganı ne güzel tüm eczanelerde kendini gösteriyor. Gönül istiyor ki, sağlık elemanlarına yakışacak şekilde, bir yerde de görevimiz olan sigara ve alkolün zararlarını, doğum kontrolünün, bebekleri aşılamanın önemlerini yansıtan pankartları halka bu yol ile verebilelim, gereksiz karalamalar yerine...

Sorunlarımızdan biri de; gerek ilaç gerekse tıriyat depolarından bazılarının halka perakende satış yapmaları. Bunun önüne geçebilmek için önlemler almamız

gerektiği fikrindeyim. Örneğin veteriner ilaçlarında devlet tarafından ödenen vergi iadelerinde depo faturalarının geçerli olamayacağı Resmi Gazetede yayımlandı ise de, yine halk iadelerini depoların geçersiz olan faturaları ile alabiliyor! Eczaneler 100 - 200 m aralarla açılırken, niçin depolar halka ilaç versin? Herkes görevlerini bilmeli, sınırlarını aşmamalı, öyle değil mi?

Tüm bunların yanında meslektaşlarımız arasında da hastalara iskonto teklif edenler var. Bu da ayıptır, işi iyice esnaflığa dökmeyin! Bırakın arkadaşımız Hasan Yalçın'ın önerdiği gibi; temiz beyaz önlüğünüzü giyiniz, ilaçları tanıyın, hastanızı tanıyın, ilgilenin, sağlık elemanı olduğunuzu unutmayıp, hastaya ona göre davranın, her konuda temizliğe önem verin, bakın o zaman hastaları çekmek için iskontoya gerek olacak mı?

Birde işimizi kalfa, çırak gibi yetkisiz kişilere teslim edip, rahat olmalıyız. İsrail'de bile eczacı hariçindeki yardımcı kişi ya kasa ile ya da kozmetik bölümü ile ilgileniyormuş. Bizde ise ne yazık ki küçük çocuklara bile eczane teslim ediliyor. Ticaret niyeti ile bu meslek yürütülmemeli, amaç ticaret ise eczane adı, eczacılık mesleği kullanılmamalı...

El ele verip, fikir birliğine vararak, mesleğimizi severek, sorunları hafifletmeye çalışalım. Serbest eczacıların çalışma saatlerinin çok uzun oluşu, bitmeyen sahte eczane sorunu, asılmayan, bir standarta bağlanmayan nöbet cetvelleri, hızla artan fiyatlara karşısında eczacının hasta ile karşı karşıya kalması, okunması olanaksız sorumsuzca yazılan bazı reçeteler, eczacılık fakültelerindeki kontenjan artışları, dolayısıyla kalitesiz eğitim, yüksek lisansa fırsat tanımama, meslek içi eğitim eksiklikleri birlik olmamızla, zamanla çözülebilecek sorunlar olsa gerek...

Bu sorunlar kolay kolay halledilemez diyerek, ilgilenmezsek ne uzar ne kısalırız. Bir yerlerden başlayalım, yavaş yavaş meyvelerini görürüz.

(*) Serbest Eczacı - ALAYBEY

NE YAPIYOR, NEREYE GİDİYORUZ.

Ecz. Oya SELÇUK (*)

Önümde ülkemizin en yüksek tirajlı gazetelelerinden biri. Dış sayfasında renkli, hoş basımlı, alımlı resimler, belli ki sabah açınca içimiz şenlensin, günümüz renkli geçsin diye basılmış. Fraklı beyler, saçları boyama sarı, flu gözlüklü, omuzlarından aşağı vizonlar, tilkiler sarkan hanımlar. Parmakları taşlardan görünmüyor. Kader arkadaşları olan beyleri "sigarayı bırakın" diye hoş siyasetler yaparken, uzun sigaraları parmakları arasında zarifçe tutuyorlar. Yüzler gülümsüyor, boyunlar kıvrılıyor, ne kadar da mutlular.

Açıyoruz ara sayfaları, sönük renklere bezenmiş gerçeklerle çarpışıyoruz. Camı yanmış bir ana; evlat acısını kimbilir kaç yıl daha bir kor gibi yüreciğine bastırarak, resmiyle avunacak, giysilerini koklayacak. Fidanları daha ergin hale gelmeden toprağa vermiş yürecikler belli ki yanıyor, yanıyor. Gözyaşları neredeyse gazete kağıdını ıslatacak. Haline uzaktan acımaktan gayri ne geliyor elimizden? Alt köşede bir küçük haber daha. Yirmidört yıllık memurun üç günlük cezaevi macerasının acı faturası; gazete manşetlerine günlerce konu olmak. Utancın ağırlığı omuzlarına çökmüş. Onun da gerdanı kırılmış, ama bu kez çaresizlikten, evlatlarına rezil olmaktan.

Eczanede sabah saatleri, biz eczacıların bile almakta güçlük çektiğimiz ilaçları içeren, onbinleri geçen kalp hastalıkları reçetelerini bekliyorum. Bir yaşlı teyzecik giriyor. Elinde titrek reçetesi, önce hesaplattırıyor. Dokuzbin lira civarında. "Kızım sekiz bin liram var, n'olursun yol param da kalsın" diyor. Eczanede oturan iki müşterim teyzeye ilaçların üstünü tamamlayacak par-

ayı veriyorlar, ben onu almayıp, cebine harçlı bırakıyorum. Tabii bu iş bizim zararımıza oluyor ama başka bir şey yapabiliyor muyuz, güzel Türkiye'nin büyük Türkiye'nin eczacıları olarak. Eczanede oturup gazete okumaktan başka, gülen hanımları beyleri, bizim seçtiğimiz parlamenterleri seyretmekten başka.

İşlerimiz yoğunmu yoğun, mesleki saygınlığımızı korumak başlıca ödevimiz. Hastalarımız gereken ilgiyi gösterip, sorunlarında (her ne kadar büyüklerimiz öyle düşünmese de) birinci adım olarak sağlık hizmeti yapmaktayız. Hastayı gerekli sağlık kuruluşlarına gönderip, ikna faaliyeti bile gösterdiğimi; çoktur. Buna sebep de, bu işe fazla gönüllü olmamı değil, günlük ortamın gerektirdiklerini görev bilip, bilincinde olmamızdır. Yoksa eczacının görevi temel sağlık koşullarını eczane çerçevesi içinde düzenleyip meslek gereklerini en iyi biçimde halka aktarmaktır.

İşte böyle sayın meslektaşlarım. Şimdi hej beraber takkeyi önümüze koyup bir düşünelim. Sorunlarımızın bir çaresi var mıdır? Bu şeylerin çaresi nerelerdedir? Bulduğumuz çareler nelerdir? Çözüm meclist midir? Meclise kaç meslektaşımızı sokabiliyoruz? Biz için neler yapabilirler? Neler yapabiliyorlar? Halkımızı daha iyi hizmet götürebilmek için ağır vergilerin altında bürokrasinin altında ezilmemizin yanında bizim çabalarımız neler oluyor? İlaç üreticilerinin bizim yaptırımlarının karşısında ne kadar ve nasıl direnebiliyoruz? Sesimizi basında ne kadar duyurabiliyoruz? Bası bize neden gerekli ilgiyi göstermiyor? Topluca oturup kararlar verebiliyoruz? Mesleksi dayanışmayı ne kadar ve nasıl gösterebiliyoruz?

(*) Serbest Eczacı - KARŞIYAKA

NE YAPIYOR, NEREYE GİDİYORUZ.

Ecz. Oya SELÇUK (*)

Önümde tükemizin en yüksek tirajlı gazetelerinden biri. Dış sayfasında renkli, hoş basımlı, alımlı resimler, belli ki sabah açınca içimiz şenlensin, günümüz renkli geçsin diye basılmış. Fraklı beyler, saçları boyama sarı, flu gözlüklü, omuzlarından aşağı vizonlar, tükiler sarkan hanımlar. Parmakları taşlardan görünmüyor. Kader arkadaşları olan beyleri "sigarayı bırakın" diye hoş siyasetler yaparken, uzun sigaraları parmakları arasında zarifçe tutuyorlar. Yüzler gülümsüyor, boyunlar kıvrılıyor, ne kadar da mutlular.

Açıyoruz ara sayfaları, sönük renklere bezenmiş gerçeklerle çarpışıyoruz. Canı yanmış bir ana; evlat acısını kimbilir kaç yıl daha bir kor gibi yüreciğine bastırarak, resmiyle avunacak, giysilerini koklayacak. Fidanları daha ergin hale gelmeden toprağa vermiş yürecikler belli ki yanıyor, yanıyor. Gözyaşları neredeyse gazete kağıdını ıslatacak. Haline uzaktan acımaktan gayri ne geliyor elimizden? Alt köşede bir küçük haber daha. Yirmidört yıllık memurun üç günlük cezaevi macerasının acı faturası; gazete manşetlerine günlerce konu olmak. Utancın ağırlığı omuzlarına çökmüş. Onun da gerdanı kırılmış, ama bu kez çaresizlikten, evlatlarına rezil olmaktan.

Eczanede sabah saatleri, biz eczacıların bile almakta güçlük çektiğimiz ilaçları içeren, onbinleri geçen kalp hastalıkları reçetelerini bekliyorum. Bir yaşlı teyzecik giriyor. Elinde titrek reçetesi, önce hesaplatıyor. Dokuzbin lira civarında. "Kızım sekiz bin liram var, n'olursun yol param da kalsın" diyor. Eczanede oturan iki müşterim teyzeye ilaçların üstünü tamamlayacak par-

ayı veriyorlar, ben onu almayıp, cebine harçlı bırakıyorum. Tabii bu iş bizim zararımıza oluyor ama başka bir şey yapabiliyor muyuz, güzel Türkiye'nin büyük Türkiye'nin eczacıları olarak. Eczanede oturup gazete okumaktan başka, gülen hanımları beyleri, bizim seçtiğimiz parlamenterleri seyretmekten başka.

İşlerimiz yoğunmu yoğun, meslek saygınlığını korumak başlıca ödevimiz. Hastalarımıza gereken ilgiyi gösterip, sorunlarında (her ne kada büyüklerimiz öyle düşünmese de) birinci adım olarak sağlık hizmeti yapmaktayız. Hastayı gerekli sağlık kuruluşlarına gönderip, ikna faaliyeti bile gösterdiğimi çoktur. Buna sebep de, bu işe fazla gönüllü olmamı değil, günlük ortamın gerektirdiklerini görev bilip, bilincinde olmamızdır. Yoksa eczacının görevi temel sağlık koşullarını eczane çerçevesi içinde düzenleyip meslek gereklerini en iyi biçimde halka aktarmaktır.

İşte böyle sayın meslektaşlarım. Şimdi beraber takkeyi önümüze koyup bir düşünelim. Sorunlarımızın bir çaresi var mıdır? Bu şeylerin çaresi nerededir? Bulduğumuz çareler nelerdir? Çözüm meclist midir? Meclise kaç meslektaşımızı sokabiliyoruz? Biz için neler yapabilirler? Neler yapabiliyorlar? Halkımız daha iyi hizmet götürebilmek için ağır vergilerin altında bürokrasinin altında ezilmemizin yanında bizim çabalarımız neler oluyor? İlaç üreticilerinin biz yaptırımlarının karşısında ne kadar ve nasıl direnebiliyoruz? Sesimizi basında ne kadar duyurabiliyoruz? Bası bize neden gerekli ilgiyi göstermiyor? Topluca oturup kararlar verebiliyoruz? Mesleksi dayanışmayı ne kadar ve nasıl gösterebiliyoruz?

(*) Serbest Eczacı - KARŞIYAKA